

24 May 2013 Friday 16:00-18:00

Chairman: Uzel İ., Şar S.

ŞUURÎ HASAN ÇELEBİ, “FERHENG-İ ŞUURİ” VE “TA’DİL-İ EMZİCE”

Neyzar Peruzat Altınay¹

¹Master of Science Student, İstanbul University Institute of Social Sciences, Dept. of Researches on İstanbul, neyzeraltinay@gmail.com

“Ta’dil-i Emzice” dönemin sosyal ve kültürel durumuna, hüküm süren klasik tıp anlayışına, özellikle bünyeye uygun yaşama, beslenme ve tababet yöntemlerine ve diline ışık tutması açısından önemli bir kaynak niteliğindedir. “Ta’dil-i Emzice”, İstanbul’da, Şuurî Hasan Çelebi el-Halebî (ölüm:1693) tarafından Sadrazam Merzifonlu Kara Mustafa Paşa için XVII. yüzyılda Osmanlı Türkçesi ile yazılmış bir eserdir.

Muhtelif mizaç sahiplerinin nasıl beslenmesi gerektiği, renkler, dört mevsimde nelerin yenilip içilmesi ve nasıl giyinilmesi gerektiği, gıdaların tasnifi, yemek zamanı, sağlığın korunması ve kaçınılması gereken şeyler, suların kalitesi, nasıl ve ne zaman içilmesi gerektiği, hareket ve durgunluğun fayda ve zararları, vücut âzâlarının sağlığının korunması, mûsikî makamlarının tedavi alanında kullanılması gelenekleri, uyku ve uyanıklık hali, uykunun bedene tesirleri, macunlar, şuruplar ve benzeri pratik bilgi ve öğütleri ihtiva eder.

Eserin multidisipliner anlayışla değerlendirilmesi yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Şuuri Hasan Çelebi, Ferheng-i Şuuri, Ta’dil-i Emzice

ŞUURÎ HASAN ÇELEBİ, “FERHENG-İ ŞUURİ” AND “TA’DİL-İ EMZİCE”

“Ta’dil-i Emzice” is an important source which illuminates the social and cultural conditions and the dominant classical medicine conception of the period, especially the life, diet and treatment methods according to the bodily constitution of the period. “Ta’dil-i Emzice” is a work written in İstanbul, by Şuurî Hasan Çelebi el-Halebî (died in 1693) for Grand Vizier Merzifonlu Kara Mustafa Pahsa, in Ottoman Turkish, in XVIIth century.

It includes the practical knowledge and recommendations on how the people from different temperaments should feed, colours, what should be eaten and drunk in each of the four seasons, how and what should be worn, the classification of food, timing of diet, protection of health and things to avoid, the quality of waters, how and when to drink, the benefits and harms of mobility and stability, protections of the organs of the body, traditions of using musical makams in therapy, the state of awakens and sleep, the effects of sleep to human body, pastes and syrups, etc.

It would be beneficial to evaluate “Ta’dil-i Emzice” with a multidisciplinary approach.

Keywords: Şuuri Hasan Çelebi, Ferheng-i Şuuri, Ta’dil-i Emzice